

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizethető csupán a kiadóhivatalban lehet B. Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos petítősr 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilttér garmond sor: 20 kr.

Még egy szó a községi népkönyvtárak felállítására érdekében.

Még a legtudományosabb ember is elismeri az önművelődés szükséges voltát, elismeri, hogy egy ember rövidre szabott élete vajmi kevés arra, hogy mindent megtanuljon, elsajátítsa. Sok ember tanul, tud is, de ugyanakkor tapasztalja, hogy ismeretei hézagosak, melyeket önművelődés által lehet némileg pótolni. A ki sokat tanul, sokat tud, csak az tudja elképzelni, hogy mily sokat kellene még tanulnia, hogy mindent tudjon, de ez olyan megvalósíthatatlan óhaj, melyet korlátolt tehetségű, földhöz kötött ember el nem érhet még akkor sem, ha teljes életét folytonos önművelődésnek szenteli. A tudományosan képzett ember nem egyedül önmagának és önmagáért tanul és tanul, hanem azért, hogy nagy fáradsággal elsajátított ismereteit közölje az utána következő emberekkel, azokra mintegy örökségként hagyja.

Vannak emberek, a kik keveset törődnek önművelődésükkel s ha olvasni, írni, számolni tudnak valahogyan, már alaposan képzett embereknek képzelik magukat. Míg egyik ember kutató szelleme soha nem pihen, addig a másik kevésbé becsüli a tudományt s még azon téren sem igyekszik magát kiképezni, melyen élethivatásából kifolyólag mozog. Ezért van ember, aki tudományával képzelete szárnyán a csillagok honába emelkedik, vagy a föld belsejében kutat s okosan firkésként a teremtettségben tapasztalható azon okokat, melyek a természetet, ezt a remek művet, fenntartják; de van olyan ember is, a kit tudatlansága a röghöz köt s csak alakjáról lehet ráismerni, hogy ember.

Az ember — legyen bárminő származású — a bölcsenél mindig egyenlő. Tudományos ember a világra nem születik. Azt csak oktalan ember mondhatja magáról, vagy másról, hogy a tudomány születési előjoga. Az értelmi tehetséget okszerűen lehet felébreszteni a gyermekkorban, tanulás által fejleszthető az ifjúság idején, az iskoláztatás folyamata alatt és folytonos önművelődés által öregbithető az ember egész életén keresztül. Az értelmi tehetség fejlesztése sokban függ az erre használt eszközök alkalmas voltától és attól, hogy azok miként alkalmazhatók. Kiki nemcsak képezheti magát s ha kellő

anyagi erő is áll rendelkezésére, kötelessége magát képezni. Éppen azért, mert minden embernek szent kötelessége önművelődését töle telhetőleg munkálni, csodálkozunk azon, hogy miként lehetnek ma is nagy számmal, a kik mindenre gondolnak, csak önművelődésük eszközzésére nem.

De van bizonyítva, hogy az önművelődés leghasznosabb eszközei az irodalmi termékek. Nem szabad azonban szem elől tévesztünk, hogy a jelesen szerkesztett, belbecselt bíró irodalmi termékek a mint hathatós eszközei az önművelődésnek, a hitvány, férczmunkák éppen ellenkező hatással vannak az ismeretekre, sőt az önművelődésre határozottan károsak.

Egy tudományos szerző által írott könyvet valódi élvezettel olvashat az ember, mely által nemcsak ismereteit gyarapíthatja, hanem olvasás közben valami sajátos érzés hatja át egész valóját, mintegy átérti a könyvben rajzolt eseményeket, sajátjává teszi az abban foglalt igazságokat. Aki folytonosan jó könyveket olvashat és van jó felfogó-, ítélő képessége, az az ember észrevétlenül sokat tanul. Tudjuk, hogy a szerző, ha becselt bíró munkát akar írni, munkájának megkezdése előtt sokat tanul, sokat buvárkodik és művében ismereteit óhajtja fel dolgozni.

Vannak azonban írók, akik írnak, hogy pennájuk után megélhessenek. Az ilyen kényszerűség által íróvá avatott emberek összeírják mindent, a mi tolluk alá kerül és a hiszékeny olvasó közönség elé viszik, hogy azt selejtes munkájokért megadótassák. Bizony az ilyen avatatlan kezek által írott, képzelt tehetségektől származó dolgozatok a helyett, hogy előmozdítanák az önművelődést, sokat ártanak különösen a közép- és alsó néposztálynál.

Nálra is ebből, hogy a ki önművelődését olvasás által akarja előmozdítani, annak nagyon kell ügyelni, hogy csak jó könyveket vásároljon és olvasson. A jó könyvek megválasztása különösen nagy gondot ad a szülőknek, mert gyermekeik kezébe adandó irodalmi termékek nagy hatással vannak azoknak erkölcsére, egész életére. Gyermeke ellen vét tehát az a szülő, a ki megtűri, hogy p. o. egy leány szerelmi kalandokról írott regényt s más ahhoz hasonló dolgokat olvasson, vagy nem megbocsáthatlan figyelmen kívül hagyja, midőn a serdülő ifju, ki alig

tud a jó és rossz között különbséget tenni, erkölcsrontó pikáns munkákat olvas!

Ha azt akarjuk elérni, hogy köznépünk önművelődését előmozdítsuk olvasmány által, akkor legyen legfőbb törekvésünk a néptől elvonni a selejtes, erkölcsellenes olvasmányokat és adjunk kezébe olyan irodalmi termékeket, melyek erkölcsére nemesítőleg hatnak és ismereteit gazdagítják. Ezt pedig csak úgy érjük el, ha a tél ideje alatt könyvtárakat alakítunk. A lelkes és tanító urak, egyetérten a községi előjárókkal, legszentebb kötelességüket teljesítik, ha könyvtárak, olvasóegyletek alakításáról gondoskodnak, mint olyanokról, melyek önművelődésük leghathatósabb eszközei. Sz.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Decz 1-én.

Jelen voltak a választott bizottsági tagok közül: Balás Antal, gr. Berchtold Arthur és Laszkár Gyula urak.

Gr. Degenfeld Lajos főispán ur ő méltósága a bizottság tagjait szívélyesen üdvözlö, az ülést megnyitja s bejelenti, hogy Beniczky Árpád, Mocsáry Ödön és Szontagh Pál bizottsági tag urak elmaradásukat igazolták.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Pongrácz György és Fáy Árpád urak kérték fel.

Ezekután fájdalommal hozza tudomására a bizottságnak, hogy Szpevák Sándor pénzügyi tanácsos és pénzügyigazgató nov. hó 29-én elhunyt. Szpevák Sándor elhalálása részvételjesen vétetik tudomásul s emléke jegyzőkönyvileg megörökítettik.

Növelési ügyek.

a) Megadandóknak véleményeztettek:

Új László karasz-sági lakos	János	fia részére
Özv. Józsa Istvánné felfalusi lakos	István	"
Csurja János díósjenői	János	"
Kis István karagessági	István	"
Godó András	Nándor	"
Gyüre István	András	"
Özv. Hegedüs Károlyné tarnóczyi lakos	Pál	"
Özv. Telek Istvánné	János	"
Telek Antal	János	"
Telek Péter	Lajos	"
Sándor Ferencz vizlási	János	"
Hanzo János mohorai	András	"
Daranko András óvári	Ignác	"
Fabian Istvánné vadkerti lakos	Vitéz Mátyás	névű fia részére.

b) Pótlás végett vissza utasítottak:

Demecs Antal bolyki lakos József fia részére

TÁRCZA.

Feleségem úgy kívánta...

Don Miguel népszámláló ügynök úr nyomán: Koptató Taszilo néptanító.

"Nyakunkban a népszámlálás, újév napján kezdődik!"
Népszámláló ügynök lettem... Tetszik, a vagy nem tetszik?
"Hazaifni erényre" appelláltak... aztán:
"Tekintetes úr!" így szólt a kinevező-ökmány!

Filoxera és be nem folyt deputátum s végre:
"Ily indokból nem akartam kinevezni a férget:
Deputátum? — mihe is folyt, elvitték adóba. —
Hazaifni erényért? De hogy állók szóba!"

Nem elég, hogy éhen-somjau (viból ugyan kijut).
Tanítod kell arra: mi jó, a sok vásárt fiut?
Rádásul kineveznek — s titulus a bérrel.
(Mitől ugyan meg nem telik, kingyotörte képed.)

Ilyen terhes gondolatok születtek volt fennem...
S le is mondok e tisztaságról, ha a feleségem
Körül nem vesz. — "Ugyan öreg! milyen szépen szól a?"
"Tekintetes tanító úr!" — "A világ megszólja!"

Ha e kegyes kívánságok, ellent mondni merne...
"Nem titom! hogy más kérlezz: hány éves kántorné?"
"Ugye drága ferjem-uram?" (s epedve rám nézett)
"Ugyan mit is tehettem mást? számlálom a népet!"

Feleséptám hát számlálónak, — mert a feleségem
Elválaszt terhek alatt — így kívánta tőlem:
S tetszik tudni Don Miguel úr béke — mégis béke...
Ezért útjuk a számlálást: mi is ingyen nyelbe?

Téli gondolatok.

Budapest, 1890. deczember 1.

Megesnek, ha az ember nem adhatná át magát néha kedvelt magánélményeinek! Van nap, melyen a lélek

visszaveti az apró gondolatokat, magasabb eszméket keres, hogy mintegy azok nagyságára támaszkodhassék, a sok kicsinyiség között. Ilyenkor egyik játszi lélek a teremtetésre, — a másik, kissé már kiábrándult szellem az enyészetre gondol.

"Egy ujonnan teremtetett világ ez, — mondja vigasztalva Cheateaubriand, — melynek új oltárok kellenek." "A mindenség tág, elhagyatott utcajén sötét szárnyakkal jár a pusztulás", — kiált föl kétségbeesve Lenau. Amaz a szeretettel telt emberiség újjászületését látta; ez az önző világ vigasztalan végromlására gondolt. És sok bölcs tűnődött már azon, mikép enyészik el a világ, vajjon tűz, vagy vízőzön által-e?

A tűznek hamvai maradnak, míg a víz örvénye mindent elnyel, még az emlékezetet is. Mindenesetre, a világnak eddig-legnagyobb eseménye vízőzön volt.

A földet nem látjuk, annyi a hullám körülöttünk. Éhes örvények nyeltek el a zöld tórt, eltűntek a partok, óriási sziklák, magas hegyormok; eltűntek a virágzó városok, egész földrészek; — egyik világ a másik után. "Mily tengerár ez?" — látszanak kérdezni a földoklő hegyek a földoklő emberektől. Nem válaszolt senki; mindenki saját lételeért küzdött, csak egymás elkerülhetetlen bukásának voltak szenttanúi.

Elhűvült minden, mi bálványképeknek szolgált, — és akkor egy világ szolgált a hamis isteneknek. A végtelen vizek síkján egy faalkotmány lebegett egyedül, egy pár gyarló deszkadarab, melyre ez volt írva: "Nóé bálkájá". Ez vitte ingatag fényoszloain az egész emberiséget. Utána úsztak a halottak.

Néhány kétségbeesett, csillagtalan éj után lesimultak a haragos habtorlaszok, s az ősz patriarcha kiküldött bálkájából egy galambot, hogy keressen az valahol egy világpontot. A hírnök sóvár várakozások után visszajött, szájában egy zöldelő olajfaággal, mi annyit monda: "szárazra találtam". "Terra firma".

Elúszott a bárka a galamb repülése után és hozsannák éneklése közt kikötött egy virágos parton, melyen

leborult a jámbor patriarcha egész nemzetiségével. Kevés volt a föld, de oly szép és termékeny, mintha az Isten áldása feküdt volna rajta. "Szent föld, — mondá lelkében, te rád szállott le az engesztelés, ne légy soha megfertőztetve népem által! Megmaradtál, mert szűz föld vagy, hová nem lépett soha a bálványozás, vagy szertelenség... Nézzetek fiaim: a romok lassankint előjönnek! Romja én is e világnak, szeretem e romokat" (Chateaubriand) Nézzetek eselődéim, a világ iszappal van előntve, s mennyi a salakja az első világnak!... Mindegy az anyag elveszté alakját, s a rom nem virágzik. Új föld, egy új nappal; új világ, új lakosokkal. A multból nem hoztunk semmit el, csak Isten kegyelmét!"...

A mai világ vajjon nem hasonlít-e sokban e bagyományos képhez? Ma szintén sok földpout van még a habok alatt, a homán elmosódott alakok fognak előtűnni, melyekre a kor szelleme új ábrázatot fog nyomni. Ma is kiküldi a várakozó világ galambjait, hogy hozzanak hírt, van-e "terra firma"? Főhercegi hajók merülnek el nepestül; váosok lángolnak kincseikkel, — a tenger egy égő város, tüstbe és habokba fulladnak azok, kiket a bálal egyéb alakja megkímélt. "Tuba mirum, spargens sonum." A hullámok ágyak, a paloták sarkerek; az érzéharang esengő hangja s vele minden a halálnak szolgál, — mindenütt vesz és zivatar...

Az vízőzön volt, ez verőzön. Melyik vészesebb? Azt Isten mérte az emberekre, ezt az emberek önmagukra. A galamb megérkezik, — mondja egy jóslat, — de zöldelő olajfaág nélkül; ekkor jön a szükség és sanyar: "tremor, calor et jujuna fames;" — de egy másik vigasztaló lapon e sorok fénylenek: "... És jön a gyümölcsözés napja, a munka áldása, a hosszú küzdelmek jótéteményei, a kiállott vesztélyek tanulságai, a szeretet és bizalom.

Iff. Perény Gábor.

(vagyonbi bizonyítvány hiányzik.) Molnar György főleki Jakos önmaga részére (felszerelés hiányosa.)

A város-művelődési bizottság emeltek a m. kir. építészeti hivatal ellen azért, mert a szakmai útszakasz kiépítése után felmaradt törmelékkel az épületbe hárította be. A panasz megvizsgálására Balás Antal b. tag küldött ki, ki is betérjesszen a vizsgálati instakát a panaszt alaptalannak találja sőt elismeréssel emeli ki, hogy az építészeti hivatal a szakmai ut. melletti omhálózó hely részét akaczezal feltette be, s hogy vizsgo falat építette. Ezen jelentés folytan az építészeti hivatal ellen minden további eljárás beszünttetett.

Simon Adolf, mint a szaraki ízr. anyakönyvvizető-ségi kerület előkezők kervenye határlékok behajtása iránt, fogantatás végett a jársai szüloknk adatott ki.

Pál Andráš és társainak panaszkervenye adóhatárlékok jogtalan behajtása iránt, a pénzügyigazgatóság-nak adatott ki véleményes jelentés végett.

A szentkúti helypénz.

Meleg Imre b.-gyarmati mézeskalácsos panaszt adott be a közigazgatási bizottsághoz, hogy Szentkúton Nagy Béla, gr. Almásy István birtokosnak haszonbérbe a búcsú alkalmával oda szerelő iparosoktól és árúsktól jogtalanul szedi a helypénzt. A panasz kiadott Plachy József főbírónak vizsgálat és elsőfokú határozat végett. A főbíró megejtett tárgyalás után, Nagy Béla helypénzszerzési jogát elsőfokúlag megalapította, azonban utasította, hogy 60 nap alatt eszközölje ki a m. kereskedelmi miniszteriummal a vásártartási jogot és állapítsa meg a tarifát. Ezen elsőfokú határozatot Meleg Imre megfellebbezte, de megfellebbezte gr. Almásy érdekeiben Kelemen Gábor ügyvéd is, ez utóbbi azért, mert jelen esetben — úgymond — nincs szükség sem a vásártartási jog megszerzésére, sem a tarifa megalapítására; mert azon hely, ahol az iparosok sátraikat felütik, a gr. Almásy-fele birtok egyrésze lévén, mindazoktól, kik azt, mint más tulajdonát, igénybe veszik, quasi bérösszeg ezimén helypénzt szedhetők. — A 2-od fokú javaslat az volt, hogy az elsőfokú határozatnak a helypénzszerzési jogot megalapító része helybenhagyassék. — a másik része azonban feloldassék. — Nagy vita keletkezett, melynek az lett a vége, hogy tulajdonban ezen ügyben a 2-od fokú határozat meghozatalára nem a közigazgatási bizottság, de az alispán a competens forum. — Az ügy tehát áttétetik az alispánhoz.

Tanügy.

Komjáthy Anselm tanfelügyelő úr bemutatja az évi jelentést. A bizottság elrendelte, hogy a jelentés sokszorosítások és kiosztások.

Lapujtón ízr. zugiskolát fedeztek fel. Azonnali be-
záratása rendeltetett el.

Borbás Géza plebános azt kervenyezte a bizottságtól, hogy az iskolai 5°-os iskolaadó az államadóval együttesen hajtassék be. Ennek nem lehetett helyt adni, mivel ezen adó a községi adókkal hajtando be.

A néptanítók nyugdíjbizottságába tagokul: Balás Antal és br. Rozner Ervin urak választottak be.

Adóügy.

Szabó Albert helyettes pénzügyigazgató jelentése szerint nov. havában esékely visszaszerzés mutatkozik.

Börtönügy.

A b.-gyarmati kerületi fogházban nov. havában az összes letartóztatottak száma volt 259. Hat hónapnál több vizsgálati fogságban négyen vannak, névszerint: Beke István, Széles, Kubik és Belárdi. A fegyenczek keresménye csupán 272 frt 17 kr volt.

Egészségügy.

Dr. Kaeskovics Gyula főorvos jelentése szerint a novemberi egészségügy alig tört el valamiben az októbertől. Paróczán, Szécsényben, Rimócson esékent ugyan a difteritisz, de még meg nem szűnt.

A száj és körömfájás azonban szünőfélben van, csak Szinobányán, Kövesden és P.-Darócson tartja fel magát. Ebekzen lépene is volt egy esetben.

Bejelenti továbbá a főorvos, hogy a mult hóban itt járt Buzinkai Gyula miniszteri egészségügyi tanácsos, aki, főleg B.-Gyarmaton a közintézetekben nagy rendet és tisztaságot konstalt.

Útügy.

Az utak mindig jók és konzerváltak. A kavics szállítás befejeztetett. A b.-gyarmat-ványarci új út kavicsolt részeit homokkal betérítette az építészeti hivatal, mi kétségkívül helyes intézkedés. A pinzi hid vasszerkezettel lesz megcsinálva. A p.-selypi vasúti állomás már egészen be van rendezve. Mindezek tudomásul vétele után a rövid ülés fél 12 órakor befejeztetett.

† Szepvák Sándor. Vannak emberek, kik nyomtalanul mennek át az életen, mint a buborék a tengeren, vagy mint a esalikok lombjai alatt zajtalanul futó patak, melynek eredetét nem ismeri senki, mely nyomtalanul tűnik el a nagy víztömegben.

Vannak viszont emberek, kik nagy lelkők erejével magasra törnek és szellemők főnye vezéresillag gyanant ragyog környezetők s embertársaik előtt.

Azon férfiu, kit imhol faje szívvel gyászolva az örök nyugalom helyére kísértünk — ez utóbbiak közé tartozott úgy is, mint a társadalom tagja s úgy is, mint a közszolgálat legbuzgóbb hajnoka.

Ama férfiak sorába tartozott, kik a tiszta becsületességnek, az egyenes jellemnek megtestesült példányképei. Pályafutásában nem ismerte a nyugalmat — csak a munkát.

Es nem-e a munkálatlan kitarítás és a keresztényi megadás legszebb s legmeghatározó példáját mutató mindnyájunknak azzal is, hogy utolsó leheletéig a közügyeknek, a munkának szentelte minden erejét.

Hivatalos működését e város falai között kezdte meg 35 évvel ezelőtt; — még pedig a közszolgálat leg-

alacsonyabb fokán — s épen itt emelkedett a megyei pénzügyi adminisztráció első tisztviselőjé. Nógrád-megye első pénzügyi igazgatója — a napjok tanúknk lett, ki mindnyájunkat szeretett s kit mindnyájan atyánként szeretünk s tiszteltünk.

Imádkozni szoktam, hogy az életemben — Végzetlen nagy a mai fájdalomunk, hogy a közel-horlén halál kiragadta körünkől és miként azt ravatalára helyezett koszorunk „melengető” virágai is jelképezék — soha, de soha sem fogjuk elfelelni emléke elő fog köztünk, amíg csak szívünk dobog.

Nyugodjék békével szálva legyen halo porában!

Szepvák Sándor I. oszt. m. kir. pénzügyi tanácsos pénzügyigazgató született Beszterezbenyán, Zolyommezében, az 1832. évben. Jemodni szülei gondos nevelésben részesítették és iskoláztatták. Mintán, mint bölcseztan-hallgató, tanulmányait bevégezte — állam-szolgálatba lépett és a hivatalos esküt az 1850. évi június hó 25-ik napján tette le Balassa-Gyarmaton.

Szabad idejét festészeti tanulmán oknak szentelven — az esetet is nagy ügyességgel forgatta s nem egy szentegyházi oltárkép került ki esztje alól.

Genialitása és páratlan szorgalma révén jellehet a művészi pályán is sokra vihette volna; de annyibizonyos, hogy mint tisztviselő csakhamar szép carrier-t csinált.

Pozsonyban már főpénztárnoki — Nyitra, Szegzárdon és Balassa-Gyarmaton kir. adófelügyelő — a pénzügyi adminisztráció újjászervezése óta pedig megyénk területén pénzügyigazgatói minőségben működött s e közben mindenkor azon volt, hogy a kincstár érdekeit töle telhetőleg védje s előmozdítsa, de a magánérdekek kellő figyelembe vételével.

A köztisztelőben álló férfiu november hó 29-én reggeli 6 és fél óraker elele 58-ik évében szenderült jobblétre.

Halál általános részvétet keltett.

A megye székházára, a cassinó — és a pénzügyigazgatósi épületekre azonnal kitűntek a gyászlobogókat. És a boldogult ravatalára számos koszorút helyezett a Kegyelet.

Temetése december hó 2-án hétfőn d. n. 3 órakor nagy gyászpompával ment végbe.

A temetési szertartást, segédlettel, főt, Hoffovinszky Károly plebános végezte.

Beszterelés után — a szebbnél-szebb koszorúkkal borított erekporsót a négyfogatu halottiskocsira emeltek — mire a gyászmenet megindult a rom. kath. temető felé, hol a boldogult örök nyugalomra helyeztetett.

A gyászolók között ott láttuk: Degenfeld Lajos gróf főispán ur ömlőtősgát, Seitovszky János alispán ur örzvőségát, a honvédtiszti krt. élén Wisner Mihály őrnagy urral, a megyei és a helybeli állam-hivatalok tisztviselőit nagyszámúul, több község előjáróságát és Szabó Albert igazgatóhelyettes úr vezetés alatt a pénzügyigazgatóság és az adóhivatal tisztviselőit gyászfátyollal kalapjaikon és a pénzügyörög képviselőit.

Az engesztelő szent mise áldozat kedden d. e. 9 órakor mutatottt be az Egke Urnak — mely alkalommal a templom hajójában díszes ravatál volt felállítva és a főoltár és oltár-épületek előtt a zászlók és a gróf jelkéze.

A requiemet a pénzügyigazgatóság tisztifőura szintén testületileg vett részt — beróván a kegyelet adóját a boldogult iránt.

Ervényi Károly.

A hontmegyei monographia megírása ügyében.

Namenyi Lajos úrnak.

Rokonszenyes érülettel olvastam Önnek a „Nógrádi Lapok” 47-dik számában „Hontvármegye közönségéhez” intézett oly hazafias, mint alapos felhívását. Valljon lesz-e ennek, mint szívbeli ohajom kíváncsú eredménye: erre ezuttal nem reflektálok, csupán azon körülményre batorodom Önt, egyuttal a nagy közönséget is figyelmezzé tenni, hogy bold. barátom Gyurky Antal Hontmegye 150 éves inkább korrajza, mint története, (s egyéb megyénk történetére vonatkozó más nyomtatott történeti adatokon kívül) létezik már megyénk története jó nagy részben megírva, s a megyei levéltárban letetemenyveze Hóke Lajos honszerte ismert tudományos törtírtől, ki Hontmegyének hosszú évek során át-levéltárnoka volt. Sajnos azonban, hogy ennek első, szorosán vett történeti része befejezetlenül maradt. Ha tehát a jelzett felhívást siker követi: úgy igénytelen nézetem szerint megyénk történetének a jelen időbeli monographiák színvonalán álló megírásával ó lenne megbízandó, eddigi fáradozásának elismerésül is. Ha azonban Hóke Lajos ur részint koránál, részint egyéb körülményeinél fogva arra nem kívánna vállalkozni: úgy megyénk történelmének megírására megyénk fia s országosan ismert diplomatikus buvája Kubinyi Ferencz lenne fölkerendő, ki egy egész nagy kötet hontmegyei régi okmányok közzétételével már is nevezetes-adatokkal járult a megyei monographia megírhatásához. De járult meg legközelebb Páláshy Pál püspök-kanonok is a „Pala-thyák” ezim nagy munkájának közzétételével; sőt járultak mások is habár kisebb mérvben. Anyag tehát lenne már egybegyűjtve, csak alkalmas férfi kellene a gatra. — de tán még ennél is inkább: egy szintén közmívelődési célra, áldozatkész ember a megye részéről!

Ezeket kívántam a tisztelt felhívó Namenyi Lajos ur cikkén futólag megjegyezni: különben esékely szemelyen részéről biztosítani őt, hogy „indítványát” esékely feltevéseimhez képest úgy a megye teremében, mint azon kívül pártolni hazafiai kötelememnek fogom tartani.

Ipolyság, 1890. évi november 28-án.

Pongrácz Lajos.

Nevelő.

Kétségkívül, minden szülőnek legdrágább és leg-feltettebb kincsét gyermeke képezi: ezen körülményből önként következik, hogy a családi nevelés, oly sokféle színezetű.

Rövid cikkem a magán-nevelés azon ágára terjed ki, hogy milyen legyen a család és a nevelő közötti viszony.

Nevelőnek, de különösen nevelők, inkább csak úri családok gyermekeit pedig, kevés kivétellel, olvannak kéneveztetve. Ezt a hibát en nem rovam fel a szülok thü-nél, mert hiszen ezt velük a szeretet teteti s elfogultságában nem veszik észre, mily rossz irányban halad a gyermek. A szülok általi nevelés azonban csakhamar véget ér és egy nevelő választanak a szülok gyermekek mellé s gyakran az illeto tudományára, tapintatosságára bízzák gyermeküket, ígyeközven a nevelővel karöltve helyreintni, az előző ferde nevelést. Az ily szülok gyermekeit örömmel és kedvvel fogja minden tanító nevelni, látván a szülok jóakarát s őrli támogatásuknak fontos pedagógiai jelentőségét. Sajnos azonban, hogy az ily szülok ritka. A legtöbb úri családban is meg van még az a téves elő-ítelet, mely a gyermekek zarnokának tartja a tanítót s ha a nagyreményű eseményt bűntetni kell, a szülok feltő szárnyai alatt könnyen kijátssa a gyermek tanítójának mindenestire meggondolt s tanulmányi alapon nyugró nevelési eljárását. Ilyen dolognak csak egyszer kell megtörténni, hogy kárba vesszen a tanítónak minden fáradsága, hogy feldúlja a nevelő és a gyermek közötti bizalmas, baráti viszonyt s végre, hogy kockáztassák a nevelés-ektatás eredményét. Az ilyen szüloknek nagyon rossz fogalmaik vannak a pedagógiáról, vagyis inkább mondhatni, semmiféle fogalmuk nincs e tekintetben, legyenek bármily előkelő állásnak s bármily társadalmi műveltségűek. A szüloknek ilyen tette, a fentebb említetteken kívül, a tanító tekintélyen oly esorbát ejt, hogy azt kiköszörülni alig lehet többé. Ez — szerintem — a szülok határozott rosszakarataira mutat, mert ha valaki nevelőt választ gyermeke mellé, vagy meghívzik benne teljesen s ez esetben átadja neki gyermeket testestől-lelkestől, vagy nem es ekkör előállanak a szaz-meg szaz-fele, nagyon jól ismert kellemetlenségek. Egy nevelőben pedig meg nem bízni abszurdum és nevelésge, mert ha nem bízik a szülok benne, akkor ne tartsa gyermeke mellett, hanem keressen magának mást. S legyen szabad önököt nagyra-beesült szülok arra figyelmeztetnem, hogy az a tanító, aki négy évig küzdött a képzőben azért, hogy nevelni és tanítani tudjon, bizonyára jobban érti ezt a nehéz mester-séget, mint önök, kik lehetnek bár műveltek, de paedagógiát csak idegen nevével ismerik.

Hátra van még, amit ki nem hagyhatok, hogy milyen állást foglaljon el a nevelő a családban, hol alkalmaztatott. Ecce talán sokan mosolyognak, pedig higgyék el uraim, hogy van benne egy kis megszávalni való, épen a gyermekekre vonatkozólag paedagógiai tekintetben. Egyéni nézetemet ez irányban a következőleg fejezhetem ki: a nevelőnek épen olyan állást kell elfoglalni, mint egy más, a családhoz tartozó egyénnek, mert ellenkező esetben, látva a gyermek a nevelő iránti kiesnylést, a vele tanúsított hidegséget, büszkeséget, lennést, ő sem fog másként tenni, mert a gyermek köntén-észerevésén az ilyen dologt és szeretetnem látni azt a paedagógust, aki ily körülmények között eredményt tud felmutatni. Valóban az ókori barbar népek helyesebben gondolkoztak e tekintetben a XIX-ik század másküléttől és azok a tanító többre becsülték a szüloket, mert míg a tanító a gyermek nemesebb részét, szellemét képezi, addig a szülok csupán phizikai megélhetését biztosítja, ami talán kisebb fáradságot igényel, tehát kisebb érdem az előbbinél.

Higgyék el az érdeklődő, igen tisztelt szülok, hogy egy önérzetes nevelőben, bármily osztályt képeznek is a tanítók a társadalomnak, mindig van annyi büszkeség, hogy nem fog köréikbe tolokodni, ha látja résznikről a kiesnylést. Nekik kell tehát az első lépést tenni arra, hogy a tanítót magukhoz emeljék, s így a nevelésnek talán általuk is ohajtott jó eredményét biztosítsák.

Ádám Ffy. nevelő.

A nógrádmegyei Múzeum-társulat alapszabályai végleges redactiója tárgyában, mint értesülünk, a kiküldött bizottság még e hó folytán karácsony előtt ülést fog tartani. Utolsó közleményünk óta a társulat alapító tagjaul beiratkozott dr. Balássy Antal ur, — rendes tagokul Balás József, Prény István, dr. Risenbach Emil, Rákóczy István, Székely László, Schessberger Rezső, Ujhelyi Boldizsár, Vannay Ignác és herencsenyi Veres Ernő urak.

E napokban Nagy Iván urtól, a N. M. Társulat indítványozójától, levelet vettünk, melyhez ő rövid nyilatkozatot iscsatolt mindazok megurugtatása végett, akik előtt szembeszökött, hogy az alapszabály-tervezetben miért kívánja ő a társulat vagyonának tulajdonjogát — folszása esetén — Balassa-Gyarmat városának biztosítani. A tudós író úr így nyilatkozik:

Egy kis felvilágosítás.

A „Losonc és Vidék” legutóbbi számában a Nógrádm. Múzeum Társulatról mellánylatos híggaltsággal írt cikk végsősorában az a kérdés áll: miért akarom a tulajdoni jogot Balassa-Gyarmat városának és nem (mint a cím feltételezné) a megyének biztosítani?

Felszazadon jóval túl, komolyan gondolkodó és fele felettséggel mezhetően már a folytonos reformok sodró folyamát: tartok attól, hogy idővel a vármegye nem lesz egyéb, mint egy bürocraticus vidéki fiókja a központi állam-gépezetnek, megfosztva a társadalom ödítő közreműködésétől; a város — a község pedig mindenütt megmarad a civilizáció végső bukásáig. Ezt az abstractiót a történelem tanítja.

Nagy Iván.

Alarez alatt.

A „Nógrádi Lapok” múlt heti számában „Kereskedőinkhez” című közlemény jelent meg, melyben valami névtelen úr, határozottan rossz akarattal, a fennálló törvények, és felsőbb hatóságtól vett rendeletek, tehát hatóság ellen ígat. Nem sok mondani valónk van a fenti jelzett közleményre, habár az iparos iskola „vezetőjéről” valótlanságot állít is, mégis, hogy T. kereskedőink tájékozva legyenek és hogy véletlenül ne kövessék a múlt heten adott böles tanácsokat, a keresk. tanulóknak az iparos iskolába járását elrendelő felsőbb hatósági intézkedéseket, úgy az erre vonatkozó törvény szakaszokat, az alábbi rövid kivonatban jónak látjuk köztudomásra hozni.

Folyó év márczius hó 24-én Nagys. Bernáth István iparos iskolai országos főfelügyelő az itteni iskolát megvizsgálván, meggyőződött arról, hogy a keresk. tanulók egyáltalában nem részesülnek semmi fele iskolai oktatásban, miért is oda utasította az iskola igazgatóját, hogy a jövő tanévben ezeket is kényszerítse az iparos iskolába járásra.

Ugyanezek a főfelügyelő urnak ez év július hó 15-én kelt, s 577. sz. a. k. kir. Tanfelügyelőséghez intézett leirata kapcsán a kir. Tanfelügyelőség 191. 1890. sz. rendeletével egyenesen oda utasított az igazgatót, hogy a keresk. tanulóknak az iparos iskolába járásá iránt erőlyes intézkedést tegyen. Ez meg is történt.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnak 29801. 1885. sz. rendelete, — s nem a kereskedelemügyi, mint azt a közlemény írója mondja, — a következőket rendeli: „Minden oly polgári község, melyben 12—15 éves kor közt álló s az elemi iskolát bevégezt 20—30 tanköteles keresk. tanuló van, az ismétlő, vagy esetleg e célból fennálló vasárnapi iskola helyett, alsóbb fokú keresk. iskolát állít, vagy hoz kapcsolatba az iparos tanulók számára felállított tanonez iskolával.

A földmívelés ipar és kereskedelemügyi m. kir. minister 19304. 1885. sz. rendelete így szól: „A kereskedő tanonezokra az ipartörvény semmi kivételt sem tartalmazván, ezek az iparos tanonezokkal mindenképpen egyenlőknek tekintendők”. Tehát, ha alsóbb fokú keresk. isk. külön nem állítatik föl, hanem csak az igaros iskolával hozatik kapcsolatba, azon tanulóira irányadók az ipar törvénynek a tanonezok iskoláztatására vonatkozó szakaszai, mely heti 2—2 órai rendes és 3 órai rajz tanítást szab elő; azokat pedig kiknek a rajzolásra szükségük nincs, a rajz órák látogatása alól fölmenti.

A vallás és közokt. m. kir. minister 29801. 1885. sz. rendeletének 15. §-a az isk. vezetését és igazgatását következőleg szabja meg: „A kereskedő tanulók tanítására szaktanárok alkalmazandók; ezek megválasztásában különös figyelemmel kell lenni a keresk. számtan, könyvitel és keresk. levelezés és az áruismer tantárgyakban gyakorlati ismerettel bíró egyénekre; az olvasmányok, fogalmazás és általános számtan tanításával elemi tanítóképzőlet végzett tanítóit is lehet megbízni.”

Városunkban mind ez ideig alsóbb fokú keresk. isk. nem szerveztetett, hanem csak kapcsolatba hozatott az iparos tanonez iskolával, mégis az isk. bizottsága a fenti rendeletnek érvényt szerzett a mennyiben a keresk. tárgyakra képzett szaktanárokat alkalmazott.

Hogy pedig a keresk. tanulók nem az iparos tanonezokkal együtt az esti órákban nyerne oktatást, oki egyszerűen az osztályok túl népessége és a T. kereskedők ohaja, kik tanulóikat a délutáni órákban inkább nélkülözhetik.

Nagyon csudálkozunk, hogy a „Kereskedőinkhez” című közlemény névtelen írója a helybeli iparos iskolával kapcsolatba hozott kereskedelmi osztályt „nem a törvény kívánalmai szerint szerveznek”, s az ezen osztályban működő elemi tanítókat a törvény világos kitétele ellenére is, nem alkalmazhatóknak mondja; az iskola „vezetőjét” pedig „törvényesavará, a kereskedőket s a városi képviselő testületet félre vezetőnek” nevezi.

Hogy mit vétettek az elemi tanítók vagy az iparos isk. „vezető” a közlemény írójának, s mily kárt tett a tanúgynek, midőn a keresk. tan. iskolába járását elrendelő felsőbb hatósági utasításoknak eleget tett; azt csak a névtelen — de nem hős — tudná megmondani; avagy mivel esavarta el a törvényt és mivel vezette félre a képviselő testületet és a kereskedőket; annak megítélését az elfogulatlan közvéleményre bizzuk.

Tudomására adjuk a közlemény írójának, hogyha a képviselő testület 108. 1890. sz. határozata alapján az alsóbb fokú keresk. iskolát szervezni fogja; és ha az általa megválasztott keresk. isk. bizottság minl szak tanárokat bíz is meg a tanítással; nem fogunk senkihez sem küldöttségileg menni, hogy ezen iskolában elemi tanítókat is alkalmazzon, — mert ezt a törvény megengedi, — hanem elvonulunk s csak örülni fogunk a szaktanárok alkalmaztatásának.

Mivel pedig B-gyarmaton első sorban is a polg. isk. szakorok hivatottak az iskola ellátására, mi — az 500—600 frttal fényesen dotált, elemi tanítók — csak örülni tudunk, hogy a csekély 1000—1200 frtot meghaladó fizetések mellé még vagy 40 frtyi mellék jövedelmet is nyerhetnek.

Ezek után pedig kijelentjük, hogy a névtelen cikkező úrral további polemikába bocsátkozni sem illünk sem kedvünk nincs, de még is megszadjuk, hogy alaréz alól lábát annyira kilógatni legálább is nem szép!!

Vilmos József,

Hábor Sándor,

iparos isk. tanító.

iparos isk. tanító.

A humoros „közönség köréből.”

Luesenez, az sváthó Mikulása.

Idézs Szerkesztő barátom!

Hogy menyire változnak idők, és idűben zemberök, arról hozom fel magunk-egy esetet. Lóvy Náci volt

Luesenezon egy ganef, ez a ganef még 1861-ba, nagy alkotmányos világba, perelt a bizonyos Tuba Rozsa rimaszombati lakost százút írtir és jarnikokir, mik teezik tudni, mindig többre rónak tokinál. Pert vitt Steler. Vót akkor Batyibaregy purgermajster, ki hiták Peretz Miskonak. Mikor Steler előadta pert izz kirta termint, hād a Peretz ezt mondott neki: „semit-honambilit meg nem rontok zsidóit!”

Da 30 n uta nagyot váltotta világ. Luesenezi purgermajster, a Terek uraság, hogy egy pár zsidú tivedisbú kiharata virilis lisztábú, hād megrontányi akarta azt a derik, becsiletes zalispánt, a Seitovszky uraságot, aki húzza keresztinyokhoz, da zsidonak se nem akarja rosztat. — Terek esag ugy foghegyen beszili alispánnal, mer gondolja, hogy ugyis csalogák beszik. — Hamiságon mingyar kapta a szvati Mayer Karolko izz chutetist kirt liszta csinálókra.

Van most Luesenezon heez a vasót viget. — Hārom pik, a Sānthia, a Kujnis de kujon izz a Illis dományák helyzetet. — Egizz boulangier-izmus! Ezek esag olyan vasótat akarják, a melyik esag Gyarmotru viz Luesenezra, de olyant nem akarják, ami Luesenezrul is hoz Gyarmotra.

Gr. Gyurky halom nagyon dicerte Seitovszkyt, izz elizmenerizist szavazta neki kezgyilisen. — Iszenbe jotta ezzel a kanesul miszáros. — Ha Gyurky ű exzelenez effimerisat lete vóna Seitovszky irányába főispán korába. — hād akkor egizz vármegyiba bike lete vóna. Most, azt hiszek, el kiste az elizmerizs.

Mikor Joeszenszky Danys olvasta egy lit poetának, Okura Bohuszlavnak az űvi versikokat, hād azt a kritikát mondott rajok:

„Gitar som ja svoje versike Okura.

Od tjebe lepoje sapjeva, a to sapjevo kura.”

De ha in most elolasok a Baloghhy Dezso űvi versikokat, hād azt mondok rajok:

„Ez tan kivüres nūm slavinā Helikonye.”

„Ez tva tyaha feraz, radnū sa konye!”

Halok, hogy b-gyarmoti sporkasza ablakokat elektrikomos lampakal kivilágítanak. — Ez azirja lehetji, hogy tolvajok tagyák mere bemenni.

Tisztelve „Jokos aszonyt” — a szip vendiglősnő, maradok emm gratia, alazatos szolgálja:

Prohaszka Zebulon.

Hírek és különfélek.

Felruházási ünnep. A b-gyarmati izz, hűközség elemi iskolájában múlt vasárnap d. u. lelekemelő ünnepnek voltunk tanú, midőn is izz jótékony nőegylet buzgólkodásából 36 leány és 30 fū iskolás gyermek nyert teljes felruházást. Az ünnepélyt az iskolás gyermekek karéneke nyitotta meg; majd Szilagyí Mór igazvél, mint az iskolaszék elnöke mondott hosszabb beszédet, méltatva a választmányi hölgyek buzgóságát, s hūla és szorgalomra intve a gyermekeket. De köszönetet mondott a jelen volt városbíró is az egylet nemessen gondolkozó és esebekvő tagjainak. Végül egy tanuló leányka szavalt szép magyar-sággal halasvargat, s az ünnepélyt szép zárta be.

A dalestély, azelőtt múlt szombaton a b-gyarmati női dalkör és dalegylet a Casino termében rendezett, sikerültnek montható. Szép közönség gyűlt egybe, a műnekek egyhevágóan hűnek előadva, s azután vidám táncz következett, hajnal hasadtáig. Főérdeme van e sikerben Mellicher Ferencz né ő agának, mint a női dalkör h. elnökének, ki semmi fáradságot nem kímélve az estély szellemi és anyagi eredményét egyaránt biztosítani iparkodott. Részletes szakbiralt írása e lapok feladatán terjedne túl, tehát csak röviden érintük, hogy legelővezetesebb volt, nemcsak újdonságainál fogva, de egyébként is azon kettős, melyet Ujhelyi Szibla és Dapsy Klemi kisasszonyok adtak elő dr. Istvánffy Lajos ur zongorakíséréte mellett. Magyar népdalok izz ily kedves, szép és esengő soprán és alt hangon adva elő, bármely szalonunk is díszere válnék, s jó ízlelre vall, hogy az első dalokat Palotásy szerzeményeiből választották, de aztán a közönség ohjára még kétszer is megfoltatták a dalokat, melyeket dr. Istvánffy ur ritka tapintat és finom hangvezérléssel kísért a zongorán. Tap-sokat arattak a női dalkör és a férfi dalegylet előadásai is, valamint Bodnár Bilint ur, aki Plachy István ur humoros szavalási helyett zongorán mulattatá a közönséget, magyar népdalokat játszván az ő ismert bravuros modorával. — A hangversenyt követő táncz alá Dombi Rudi jeles bandája muzsikálván, képzelhető, mily jó kedvel járta az ifjúság, mint már mondtuk, hajnal hasadtáig. Az estélyt látogatásukkal megtisztelték gróf Degenfeld Lajos főispán ur, továbbá Seitovszky János alispán, gr. Berchtold Artur, Laszkáry Gyula, dr. Balácsy Arpád urak és még több maggebizottsági tag. Az urnok részéről ott lattuk Mellicher-Ferencz né környezetben Berzdély Ölönné, Dapsy Béla né, Dubraviczky Adámné, Jakobovits Józsefné, Fábry Janosné, Karlik Jánosné, Madarász né, Medveozkyné, Makkay Sándorné, Tomesko Nándorné, Ujhelyi Bőla né, Vannay Ignázné és Zelenka Jánosné; továbbá: Beke Irma és Irén (Csonttorokróli), Berzdély Margit és Aranka, Dapsy Klemi, Dubraviczky Hóni, Dapiny Gizella, Dánik Erzsébet, Farkas Emma (Székesfehérvárról), Karlik Örsi, Mellicher Miezli, Madarász Margit, Márton Gizella (p. Székesfehérvárról), Medveozky Arand és Emilia, Szabó Marika, Szerény Irén, Teller Anna, Thuranszky Maria, Ujhelyi Aranka és Szibla Kisasszonyokat.

Nógrádiak Budapestén. Hogy a közönség továbbra is a földirtokhoz tudozzék s ne lehessen szabadkintás tárgya, mint ezt a közönségben bíró bánya törvényjavaslát kívánna e tekintetben a nógrádiak impozans mozgalmat fejtettek ki, mely mozgalmúnak élén gr. Gyurky Abraham állott, s Budapestén december 2-án megtartandó nagy értekezletre hívta össze a földirtokosokat, kik a felhi-

vasra leginkább Nógrádtól nagy számban jelentek meg. Az értekezleten élénk tiltakozás történt a javaslat ellen, s egyhangulag elfogadták a Chorin Ferencz által szerkesztett javaslatot, mely az ország bírói értekezlet által kimondott jogalapot továbbra is fenntartani kívánja. — Husz tagú küldöttség fogja eziránt bejárni a minisztereket, mely küldöttségnek nógrádi tagjai a következők: gr. Gyurky Abraham, br. Nyáry Jenő, Szilárdy Odón, gr. Chorinszky Jgő, Hoffman Jakab, Huszár László és Pajor István urak.

Hajnali mise. Az adventi ugynevezett róratés első szent misét december 1-én reggeli 6 órakor celebrálta városunkban ft. Hottocinszky Károly plebános ur. Tömerdek száz, ezernél is több katolikus hívő sereglett ez alkalomból a templomba, betöltvén annak minden zugát. E nagy buzgóság ezafelhatlan és öröndetes jele az emelkedőben lévő hitéletnek. Csúpn egy megjegyzésünk volna a minden tekintetben igen lelekemelő hajnali misékre, illetőleg azon szokásra, hogy B-gyarmaton a „Rorate coeli de super” szép éneket a néppel latinul énekelteik, holott abból egy szót sem ért e nép s le lévén magyarra is szépen fordítva az ének, még oly kathedrális helyeken is, mint Eger, magyarul énekelik azt. Ohatjuk és reméljük, hogy a plebanos ur változtatni fog e mivel sem indokolható régi szokáson, ép azt, mint változtatott pár év előtt azon, hogy szentegykétekkor ne latinul, de magyarul énekeljék a „Tantum ergo”-t (isth.) Mert ha már a nép részéről magyar az identisztélet, hād legyen az ilyen minden ízében.

Athelyezés. Toth Sándor, az itteni honvéd zászlaj egyik derek és közszeretetten álló századosa, 18 évi évi itteni szolgálat után Részahégyre helyeztetett át.

Az év. temetkezési egylet B-gyarmaton 2000 frtot adományozott a b-gyarmati ev egyház templom-tornya részére megszerzendő új nagy harangra.

A torna egylet köréből. A b-gyarmati torna egylet deez, hó 14-én tartja közgyűlését. E tárg ban vétik a következő meghívót: Van szívesesen, a b-gyarmati termegyesület t. alapító, pártoló és rendes tagjai a f. hó 14-én azaz vasárnap d. e. 11 órakor a b-gyarmati tarti dalegylet helyiségében (rom. kath. elemi iskola) tartandó évi rendesközgyűlésre tiszteltetl meghívni a közgyűlés tárgyai: 1. évi jelentés, 2. a számadások átvizsgálása, 3. A leltár átvizsgálása, 4. Szakosztályok létesítése esetleg egyes szakosztályok beszűntetése, 5. A költségvetés megállapítása, 6. Tisztújítás, 7. Idittványok. Kelt B-gyarmaton, 1890. évi november hó 30-án tartott választmányi ülésünkből. Dr. Imrik Péter egyesületi alelnök. Az egylet választmányja gondoskodott a korcsolya tőrrel is, és pedig a volt Némethy-féle kertben, hol a pavillont is kiberle.

Közegészségi szemle-űt. Dr. Buzinkay Gyula, m. kir. közegészségi felügyelő, a Szécsény városában uralgott, de Istennek hūla már szűnőben lévő differitisz mibenlétének felsőbb hatósági megvizsgálása alkalmából egyszersmind Nógrád vármegye mind a hét járásába és Losonez városába is hivatalosan ellátogatott, s mintegy számon kérte azon egészségügyi intézmények miként való végrehatását, melyek fogarizitástis néhány év előtt Nógrád megyében tett útja alkalmával dr. Oláh Gyula akkor szintén m. k. közegészségi felügyelő meghagyott. Dr. Buzinkay Gyula urat ittem hivatalos utjaiban, mely közel két hétig tartott vármegyénk főorvosa dr. Kacs-kovics Gyula ur mindenhol elkísérte. Örömmel halljuk, hogy a felügyelő ur a telt tapasztalatok folytán, egészen véve meg volt elégedve.

A locomobil- és esőplőgépezők tanfolyama melyet az állami közép-ipariskolánál a Nagymélt. Kereskedelemügyi m. kir. Ministerium évenként rendezni szokott, janár hó 2-án nyílt meg s márczius hó vegeig tart. E tanfolyamon a gőzmozgón (locomobil) és a kü-lömbőző esőplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulóknak felvetetnek a 18 életévüket betöltött, irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépezőknak főbb munkásai továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A helybők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezen kívül, ha munkában állának, a munkaadó-tól kiállítandó munkabizonyítványt, he nem állának munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 5 frt, a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell felizetni. A beiratkozások f. évi december 15-től január 2-ig tartoznak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. ker. Népszínház utca 8. sz.) Vidékiek a tandíj beküldése mellett leveleiben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

Irodalom.

Légrády testvérek könyvkiadó hivatalában Budapestén megjelent 1891. évi Orvosi zsebnaptár ára 1 frt 40 kr. Kertészeti naptár 1 frt 40 kr. Hölgyek naptára 1 frt 80 kr. Tanítók naptára 1 frt 20 kr. Jegyzéknapló mindenkinek 1 frt 20 kr. Közhasznú zsebnaptár 24 kr igen tartalomdús dízsos kiadásban, olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

A Hét Kis József hetilapjának bényabb (48.) száma a szokottnál fényesebb kiállítás némi kesedelemmel megjelent. E kesedelem oka administrativeális okokban keresendő. A lap ugyanis nyomdát és administratiót cserélt és az ily alkalmossal elmaradhatlan zavarok két napig késleltették megjelenését. A Hét szerkesztője és kiadója felkeri azon előzetet, a kiknek példánya e zavarok folytán néltalan elmaradt volna, hogy azt azonnal reklamálni sziveskedjenek. A lap tartalma oly distingvált magas nívóvan mozog, mint rendese. Csak kettő emelünk belőle ki: Hercegh Ferencz né „Sirius” című rendkívül érdekfeszítő novelláját és Ambra Zoltán bírlatát Beöthy Zolt „Kazimierz és Roratus” című esszé-jéről. Az utóbbi cikkk oly classicus és szellemes, a minőt nem egyhamar olvastunk. A lap, továbbá igen gazdag szellemes aprósá-

*) E rovathan közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

gokban. A Hét előfizetési ára: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Új könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, újabban megjelentek: Falusi könyvtár. 39. kötet. A gazdasági és haszon-növények termelése. Különös tekintettel magról való tenyésztésükre. A magyar gazdaságtudományok számára írta dr. Nyáry Ferenc. Ára füzve 50 kr. Olcsó könyvtár. Szerkeszti Gyulai Pál. 276—284. füzet. Tartalmuk: 276 füzet. Indiana, Sand Györgytől Franciaából Récsi Emil 80 kr. 277. f. Arany János. Emlékezésed. Irta Gyulai Pál 20 kr. 278. f. Utazás ismeretlen állomás felé. 1849—1856. Irta Barsi József 80 kr. 279. f. A Saint-cyri kisasszonyok. Vigjáték 5 felvonásban. Irta id. Dumas Sándor. Franciaából fordította Fáy J. Béla 30 kr. 280. f. A zokoli uraság két leánya. Elbeszélés. Irta Csiky Gergely 30 kr. 281. f. Horatius. Élet és jellemrajz. Irta Szász Károly 30 kr. 282. f. Molly úrnő. Regény Irta Pearl Frances Mary. Angolból fordította Sz. E. 50 kr. Kis János superintendens emlékezései életéből. Maga által feljegyezve. Második kiadás 1 frt 20 kr. 284. f. A nagytermétt. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely. A m. t. Akadémia 1889-iki pályázaton 200 arany Karacsonyi díjat nyert 40 kr.

HORVÁTH DÁNÓ,
felelős szerkesztő.

Eddig 13. kiadulha-
tatlan!

Maager Vilmos-féle
valódi tisztított

dorsmájolaj

Maager Vilmostól BÉCSBEN.

Az első orvosok tekintélyek által megvizsgáltatott és könyvü emésztő-tőkéjénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatos és rendeltetik mind-annak eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a növekedés javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben, III. ker. Heumarkt 3., valamint:

az osztrák-magyar-monarchia legtöbb gyógyszeráraitában.

Kapható, Balassa-Gyarmaton:

CSERVENYÁK GYÖRGY és KANITZ ÖDÖN gyógyszerész uraknál.

EGY ZONGORÁ

erős és kellemes hangú

110 forintért eladatik

B.-GYARMATON

Deák Ferenc-utca 598. szám alatt.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Korpona város főpiacán, a közlekedési vonal mellett újonnan épült Richter féle házban, egy tágas két kirakattal ellátott üzlethelyiség, raktárral és irodával együtt 9—12 évre haszonbérbe jutányosan bármikor kiadható. Bővebb felvilágosítások, úgy a haszonbérletre vonatkozó feltételek alulírottánál kaphatók.

BAUMERTH OTTÓ.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VÉGHLESI
VERA-FORRÁS

Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb égvényes szénsavdús.

SAVANYUVIZE

VÉGHLES-SZALATNYÁN Zólyom megye.

mindig friss feltételek kapható a budapesti főraktárban.
Híresét közzét. 50. szám.

Telephon összeköttetés
számos raktár a vidéken.

Egyedüli raktár BALASSA-GYARMATON

HUMMER MIHÁLY

fűszerkereskedő úrnál.

Az egész világ előtt kedvelt

Dr. Greenhill-féle fogszerek mindennapi használatra, egészséges fogak megtartására.

500 aranyat fizetnek annak,

ki ezen szerek használatát után fogfájást kap vagy lehellete búzós leend. Egy üveg szalicil-szájvíz 40 kr. egy karton fogszepítő (a legfeketebb fogakat hófehérre változtatja) 40 kr. egy csomag Greenhill-féle fogszepítő napi használatra a fogak épitására 45 kr. Dr. Greenhill Róbert tanár

Főraktár Budapest Török József-utca. Továbbá Dankovszky István József-utca. 2. sz. Neruda Nándor Hatvani-utca. Kochmeister Frigyes utóda Arany-János utca. Thalmyer és Seitz Nádor-utca. Jerikoglo Sándor Andrássy-út 31. Detsinyi Frigyes váci-körút. Lueff M. váci-utca. Molnár és Moser droguisták, Koronaherez-utca 9. és Budán Kabakovits G. fő-utca, valamint minden jobbrendű fodrász és illatszertésnél.

B.-Gyarmaton: Cservenyák György és Kanitz Ödön gyógyszerészek, Vankay Géza és Molnár János fodrászoknál.

Eladó uri birtok.

Balassa-Gyarmati vasúti állomástól 15 percre Szelestenyben fekvő uri birtok, áll 27²⁵¹/₁₀₀₀ szántóföldből, 8⁶³²/₁₀₀₀ hold belsőségből, ezen belsőségen kényelmes urilak, 5 szoba, konyha, pincze, eseléd épület, magtár, urikert legszebb kilátással, 26¹³³/₁₀₀₀ hold rét, 49¹³⁷⁴/₁₀₀₀ □ öl legelő, továbbá ugyancsak 15 percz távolságra Zahorán 64⁴⁰¹/₁₀₀₀ szántóföld, 1³⁴⁵/₁₀₀₀ belsőség, 12²⁷⁶/₁₀₀₀ rét, 1348 □ legelő szabadkézből eladó, megjegyeztetik, hogy a két birtok önállóan is kezelhető, azonban a rétek a két birtokból együttesen vannak kiadva; az első birtokhoz Ipoly vízen épült malomhoz részbeni urijog is tartozik. Eladó továbbá az első birtokrészhöz tagosított, de más határbeli szélyi 3. h. rét, 4 hold szántóföld, végre B.-Gyarmat mezővárosában, a Magtár-utczában egy ház két szellő-belsőségű kerttel. Értekezhetni B.-Gyarmaton Sztranyavszky Géza kir. közjegyző vagy Ipolyságon Vitális Mór uraknál. 1—3

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: Brankovics György. Főmunkatárs: Váradi Antal.

Előfizetési árak:

A „Hölgyek Lapja” című dívat-meléklettel s a Regénymeléklettel együtt:
Egész évre 6 frt, Félévre 3 frt, Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” XIII-ik évfolyamába lép az 1891. év első napjával. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezője, a magyar művelt családoknak e szellemi kincse. Tízévi első számában Jókay Mórnak „Két-szer kettő négy” című regényét, Benitzky-Bajza Leneknek „Hasonló hasonlól” ez. elbeszélését, — Lauka Gusztávnak „A bolosó titka” ez. regényét, — báró Horváth Miklósnak „A esel” ez. elbeszélését, — Tábori Róbertnek „Sylvia” ez. regényét, Rudnyánszky Gyulának, Dalmady Győzőnek költeményeit, Brankovics Györgynek „Az ajándékozás művésze” s Váradi Antalnak „A társadalom és a színház” ez. érdekes cikkeit kezd kiadni. A Képes Családi Lapokat a fentnevezett jeles írókon kívül még a következő neves írók és írók támogatják, mint munkatársak, ez évfolyamban:

Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Komócsi Lajos, Temérdek József, Danó, dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczedy László, Palagyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tolgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Mery Károly, Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Grósz Lajos, Csorba Palotay Ákos, Szandai Zénó, stb.: Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lajza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovics Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike, stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legérdekesebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját fellelő: képei a jelen eseményeit s a leg híresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című s havonként kétszer megjelenő dívatmeléklete a legújabb dívatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyoknak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, a kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe holgyeinket be ne avatná!

Regénymeléklete négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld borítéka is jele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, zám-, kocka-, és ponttalányokkal és szórjtvényekkel, melyeknek megfelelő értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért bizton számíthatunk minden honfű és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatószámokat ingyen és bérmentve küld a kiadó hivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legelőszérűbben levelezőlapon — hozzáférődnének.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget husz krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két évfolyamot küld jutalmul.

A ki öt új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet vagy egy — kiadásban megjelent — regényt küld.

Megrendelhető postautóval minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket a hónap bármely napjától elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest Nagykorona-utca 20. sz. 1—6

EREDETI MINŐSÉGBEN

Rum: Jam'ku, Cuba, Brázíliai literje á. frt 2-40, 1-60, 1-20 és 80 kr. — Tea: Császár kgyerek, Sanchong és mandarin kiloja á. frt 10, 8. és 6 frt (csinos kínai dobozokban is) — Kávé: Cuba, Ceylon, Neilghery és stb. kiloja á. frt 2-20, 2-10, 2 és 1-80 (pörköltre is hetenkint kétszer frissen) — Csokolé: legfin. kocka és süvegben kiloja á. 40, 42 és 44 kr. — Thea-sütemény: becsi-dessert, patience, carlsbádi-ostya és vanília-kerek. — Borok: francia és magyarpezsgők, tokai, ruszti és különféle fehér és vörös esemege-borok. — Likőrök: különféle minőségben és nagy választékban. — Sajtok: Parsifal, Strahim, Imperial, Schwarzenbergi, Groi és Liptai túró. — Délgyümölcs: malaga-szőllő, dtolya, füge, narancs, citrom, vanília, csukrozott-gyümölcs és maróni-gesztenye. — Halak: közönséges-hering, tekeres-hering, anchovis, ajóka, oroszka és halikra.

KÁRÁCSONYRA

Hengermalmi-liszt: kitűnő minőségben és bpesti áron. Mák: kék, egészen vagy örölve literje 20 kr. — Dió: egészséges és igen vékony héjú 1 k. 24 kr. — Méz: esurgatott igen tiszta 1 k. 60 kr. — Szilva: boszniai aszalt 1 k. 36 kr. — Szilváníz: boszniai tiszta és igen édes 1 k. 36 kr. — Karácsonyfát: diszító cukorkák nagy választékban.

KÜLÖNLEGESSÉGEK

Szegedi tarhonya, szappan és paprika, szepesi rizike-gomba, borovicska, stóckerei hűvelyes csemények, magyar és francia mustár stb. árakat bátorodom a nagyérdemű közönség becses figyelmébe jutányos ár, pontos és gyors kiszolgáltatással mellett ajánlani.

Kelt B.-Gyarmaton, 1890. december hó

mely tisztelettel:

HUMMER MIHÁLY,

fűszerkereskedő Kossuthtr.

Értelembe egy két polg. vagy gym. osztályt végzett fia tanulónak telekeltik.

HIRDETÉS.

A legközelebbi Losuncz-Tugári orszá-gos vásár folyó évi december hó 29 és 30-ik napján lesz megtartva.

Goldberger D.,
vásárlóhely.

MARIACELLI
gyomorsépek

Készítve: HIRÁDY C. védjeggyel ellátott gyógyszerárúháza Károlyvárosban. Elismert kiadású, gyomorsépek és elevenítő hatású gyógyító és emésztési anyagok csomagolása. Csak a m. t. t. védjeggyel és aláírásával ellátott készítmény valódi. Ez üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétzeres) 20 kr. Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva. Gyógyszerárúháza kapható.